

ÖZET

Enstitüsü : Sosyal Bilimler

Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri

Programı : Eğitim Yönetimi ve Planlaması

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Hasan Şimşek

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek lisans – Temmuz 2017

ORTAOKULLARDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN YER DEĞİŞTİRME NEDENLERİ VE YER DEĞİŞTİRMEDE YÖNETİCİNİN ROLÜ (İSTANBUL İLİ FATİH İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Kenan Tekingündüz

Bu çalışmada, İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan devlet ortaokullarında çalışan öğretmenlerin yer değiştirmelerinin nedenleri ve yer değiştirme isteklerinde yöneticilerin rolüne ilişkin öğretmen görüşlerini belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin yer değiştirme nedenleri ve bu yer değiştirmede yöneticinin rolü; cinsiyet, mesleki kıdem, çalışılan okul türü, öğretmenin branşı ve yer değiştirme sayısına göre farklılaşma durumu faktör bazında incelenmiştir. Araştırmamızda tarama modeli kullanılmıştır. Anketler 2016-2017 eğitim öğretim yılında, İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan 24 devlet ortaokulunda görev yapan 293 öğretmene uygulanmıştır.

Araştırma amaçları doğrultusunda bilgi toplamak amacıyla Prof. Dr. Semra ÜNAL gözetiminde Burak CANDAS tarafından geliştirilen 3 bölümden oluşan "öğretmenlerin yer değiştirme nedenleri ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek üç bölümden oluşmaktadır. I. Bölümde öğretmenin kişisel bilgilerini, II. Bölümde yer değiştirme isteğinin okulla ilgili nedenlerini, kişisel nedenlerini ve yöneticiden kaynaklı nedenlerini ölçen sorular bulunmaktadır. III. Bölümde ise öğretmenin bu sorular dışındaki fikirlerini belirtmesine olanak tanınmıştır. Değerlendirme sorularında Likert tipi dördümlü derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Katılımcılardan yer değiştirme nedenlerine ilişkin görüşlerini, her bir maddeyi (1) Çok Etkili, (2) Çoğunlukla Etkili, (3) Nadiren Etkili, (4) Hiç Etkili Değil seçeneklerinden birini kullanarak değerlendirmeleri istenmiştir.

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 24.0 paket programı kullanılarak öğretmenlerinin demografik özellikleri (cinsiyet, mesleki kıdem yani hizmet yılı, okul türü, branş, meslek hayatı boyunca yer değiştirme sayısı) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları yoluyla ortaya konmuş, ölçeğin alt boyut puanları için standart sapma, değerleri saptanmıştır. Öğretmenlerin Yer Değiştirme Nedenleri Anketinden alınan puanların; okul türü değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız grup t testi; mesleki branş, yer değiştirme sayısı değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Kruskal Wallis – H testi, Kruskal Wallis H sonucu anlamlı bulunan farklılıklarda farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla Mann Whitney u testi, mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü Varyans analizi (ANOVA), ANOVA sonucu anlamlı bulunan farklılıklarda farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla tek yönlü Varyans analizi (ANOVA) sonrası post hoc Scheffe testi yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin yer değiştirme nedenleri, okul türü, branş, kıdem ve yer değiştirme sayısı öğretmenlerin yer değişikliği isteklerinde anlamlı farklılıklar yaratan değişkenlerdir. Öğretmenlerin yer değiştirme nedenleri anketinin alt boyutlarını sıraladığımızda yönetimden kaynaklı nedenler birinci neden, okuldan kaynaklı nedenler ikinci neden, kişisel nedenler ise üçüncü neden olarak ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Yer değiştirme, öğretmen, atama, yönetici,

ABSTRACT

Institute : Social Sciences

Department : Educational Sciences

Programme : Training Management and Planning

Supervisor : Prof. Dr. Hasan Simsek

Type and Date of Graduate : Master - July 2017

THE REASONS FOR DISPLACEMENT OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS AND THE ROLE OF MANAGER IN DISPLACEMENT (FATİH DISTRICT / ISTANBUL PROVINCE)

Kenan Tekingündüz

In this study, we tried to determine the role of school administrators in displacement of teachers, working in state secondary schools in Fatih district of Istanbul province. The role of school principal, gender, occupational seniority, the school types of where the school administrators work, branches of teachers and the number of displacements were examined. A survey model was used in the study. Surveys were used in the academic year of 2016-2017 to 293 teachers, working in 24 different state secondary schools, located in Fatih district of Istanbul province.

In order to collect data, "The Scale of Reasons for Displacement of Teachers", developed by Burak CANDAŞ, was used. The survey consists of 3 parts: In the first part there are items about personal information, in the second part there are the reasons for displacement related to school, personal reasons, and managemental reasons, in the third part the participant teachers expressed their free views about displacement. Likert type rating scale was used in the evaluation. The participants answered these options; (1) Very effective, (2) Mostly Effective, (3) Rarely Effective, (4) Ineffective.

In the data analysis SSPS 24.0 package was used to determine the teachers' demographic characteristics (gender, occupational seniority (service years), school type, teaching branch and occupational life). Independent group t-test was used to define whether the scores obtained from the Teachers Displacement Reason Questionnaire differ according to school type. Kruskal Wallis - H test was used to determine whether there were differences according to teaching branch and number of displacement, ANOVA (one-way analysis of variance) was used to determine whether there were differences according to occupational seniority and post hoc Scheffe test was used for the rest.

The results showed that there are meaningful differences for teachers' displacement related to working school type, teaching branch, occupational seniority and the number of displacement.

Key Words: Teacher Displacement, School Principals, Middle schools,